

Sygn. akt II CZ 69/12

POSTANOWIENIE

Dnia 20 lipca 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Zbigniew Kwaśniewski (przewodniczący)

SSN Anna Owczarek (sprawozdawca)

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

w sprawie z powództwa Ł. B.
przeciwko Skarbowi Państwa - Dyrektorowi Zakładu Karnego
o zapłatę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 20 lipca 2012 r.,
zażalenia powoda
na postanowienie Sądu Okręgowego
z dnia 21 grudnia 2011 r.,

odrzuca zażalenie.

Uzasadnienie

Sąd Okręgowy zaskarżonym postanowieniem z dnia 21 grudnia 2011 r. oddalił wniosek pełnomocnika powoda, ustanowionego z urzędu, o uzupełnienie wyroku z dnia 16 listopada 2011 r. w przedmiocie rozstrzygnięcia o kosztach postępowania apelacyjnego, w tym co do wynagrodzenia za reprezentowanie powoda z urzędu, stwierdzając że wyrok nie wymaga uzupełnienia, gdyż wniosek o przyznanie zwrotu kosztów postępowania nie został złożony w terminie określonym art. 109 § 1 k.p.c.

Pełnomocnik powoda w zażaleniu wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia i zasądzenie od Skarbu Państwa kosztów postępowania. Skarżący zarzucił naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. oraz art. 97 § 1 k.p.c. w zw. z art. 380 k.p.c. i art. 397 § 2 k.p.c. poprzez błędne ustalenie, że pełnomocnictwo substytucyjne dla adw. M. B. wraz z wnioskiem o przyznanie kosztów pomocy prawnej z urzędu w postępowaniu odwoławczym zostało wniesione do Sądu w dniu 23 listopada 2011 r. oraz niezasadną odmowę dopuszczenia adw. M. B. do udziału w rozprawie odwoławczej. Powód zarzucił błędną wykładnię art. 108 § 1 k.p.c. poprzez przyjęcie, iż obowiązek orzeczenia o kosztach procesu w danej instancji jest uwarunkowany złożeniem wniosku przez pełnomocnika strony, co nie wynika z treści przepisu, ponadto podnosił niezastosowanie przepisu art. 351 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył:

Zgodnie z art. 394¹ § 1 pkt 2 k.p.c. w poprzednim brzmieniu, mającym nadal zastosowanie w sprawie zgodnie z art. 9 pkt 6 ustawy z dnia 16 września 2011 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 233, poz. 1381) zażalenie do Sądu Najwyższego przysługiwało na postanowienie sądu drugiej instancji co do kosztów procesu, które nie były przedmiotem rozstrzygnięcia sądu pierwszej instancji. Przepis powyższy ma charakter wyjątku od zasady niedokonywania kontroli instancyjnej przez Sąd Najwyższy, mający szczególną pozycję ustrojową, stąd zgodnie z regułami wykładni nie podlega interpretacji rozszerzającej (*exceptiones non sunt extendende*) – por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 października 2011 r. I CZ 45/11, nie publ. Wykładnia językowa zwrotu "postanowienie co do kosztów procesu" nie pozostawia wątpliwości co do tego, że przedmiotem

zaskarżenia mogą być wyłącznie postanowienia, zarówno o charakterze zasądającym jak i oddalającym ew. wnioski, których przedmiotem jest rozstrzygnięcie co do zwrotu kosztów procesu w rozumieniu art. 98 k.p.c. Nie przysługuje zatem zażalenie ani na postanowienie co do rozstrzygnięcia o nieuiszczonych kosztach sądowych jako związanych z publicznoprawną relacją między stroną a Skarbem Państwa (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 września 2011 r., V CZ 63/11, nie publ.), ani na postanowienie sądu drugiej instancji w przedmiocie przyznania od Skarbu Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej stronie z urzędu w postępowaniu apelacyjnym (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 lipca 2011 r., V CZ 28/11, nie publ., wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 września 2011 r., IV CSK 636/10).

W przedstawionym zażaleniu istota problemu dotyczy jednak tego, że postanowienie co do kosztów procesu w rozumieniu art. 394¹ § 1 pkt 2 k.p.c. w poprzednim brzmieniu w ogóle nie zapadło. Treścią rozstrzygnięcia w postanowieniu z dnia 21 grudnia 2011 r. jest bowiem oddalenie wniosku o uzupełnienie wyroku w braku podstaw, zatem odmowa uzupełnienia z przyczyny niedopuszczalności uzupełnienia na skutek upływu terminu prekluzyjnego z art. 109 § 1 k.p.c. do zgłoszenia roszczenia o zwrot kosztów. Na takie postanowienie zażalenie nie przysługuje. Dopuszczalne ono byłoby jedynie w wypadku uzupełnienia wyroku postanowieniem, którego przedmiotem byłoby bądź pozytywne rozstrzygnięcie o kosztach bądź oddalenie wniosku o przyznanie zwrotu kosztów. Jak wskazuje się w orzecznictwie sąd nie może oddalić wniosku o uzupełnienie orzeczenia co do kosztów z tej przyczyny, że żądanie to uważa za nieuzasadnione (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 lutego 1967 r., II CZ 144/66, OSNC 1967, nr 7-8, poz. 144). Jest to jednak możliwe z przyczyny bezzasadności wniosku o uzupełnienie.

W tym stanie rzeczy zażalenie na podstawie art. 394¹ § 3 k.p.c. w poprzednim brzmieniu w zw. z art. 398⁶ § 3 k.p.c. podlega odrzuceniu jako niedopuszczalne.